

Ο ΣΚΛΗΡΟΣ ΓΙΑ ΤΟ „ΝΟΥΜΑ“

Ο συγγραφέας του «Κοινωνικού ζητήματος» ο βαθύς και παρατηρηκτότατος Γ. Σκληρός, μᾶς έστειλε ένα γράμμα από το Χελούναν της Αιγύπτου που μένει τώρα, και το τυπώνουμε μ' ευχαρίστηση για να ιδούν έτσι και μερικοί κοντόθωροι ποιη-σμοσία πλατύτερη κι' από το Γλωσσικό ζήτημα ακόμη, έχει το ξαναζωντανάμα του «Νουμά». Τά τόσο τιμητικά για μᾶς λόγια ενός διανοομένου Έλληνα με την έπιστημονική μόρφωση και με τον ίδιο χαρακτήρα του Σκληρού, μᾶς συγκι-νούν βαθύτατα.

Χελούναν, 3 Μαρτίου (ν. ήμ.) 1919

... Δὲν ξέρεις πόσο χάρηκα ἅμα ἔξαφνα μιὰ μέρα ξαναεἶδα τὸν «Νουμᾶ» στὰ χέρια τοῦ γραμματικομη-σιτῆ. Σ' ευχαριστῶ πολὺ πὺν δέ με ἔχουσες. Ἀμφι-βάλλω ἂν κανένας ἄλλος κατάλαβε τόσο καλὰ τὸ ρόλο πὺν ἔπαιξε ὁ «Νουμᾶς»—ἀπὸ ἱστορικὴ καὶ κοινω-νιολογικὴ ἀποψη πάντοτε—στὴν πνευματικὴ καὶ ἡ-θικὴ ἀναγέννησίν μας, ὅπως ἐγώ. Γιατὶ καὶ ἡ λύπη μου σιάνθηκε μεγάλῃ ἅμα ἔμαθα πὺς σταμάτησε ἐστὶ ἀπόττομα. Μιὰ φωνὴ ὅμως πάντα μοῦλεγε πὺς θὰ ξανάδῃ μιὰ μέρα ἀπὸ σένα τὸν ἴδιο! Γιατὶ δὲν μπορούσα νὰ καταλάβω πὺς ἔνα ζωντανὸ φύλλο καὶ ἕνας ζωντανὸς ἄνθρωπος, μὲ ἰκανότητα ἐξελίξεως καὶ προσαρμογῆς στὶς νέες ἰδέες μεγάλῃ, μπορούσαν νὰ κατανήσουν περιτοί, σὲ μιὰ τέτοια ἐκτακτὴ σιγμὴ ζυμώσεως τῆς φυλῆς μας! Ποτὲς δὲν πίστεψα πὺς ὁ ρόλος τοῦ «Νουμᾶ» τέλειωσε. Τοῦ Νουμᾶ τοῦ παλαιοῦ, μὲ τὴν ἀρχαϊκὴ, καλλιτεχνικὴ μόνον μορφή, ἴσως. Ὁχι ὅμως τοῦ «Νουμᾶ» πὺν γνώρισα ἐγὼ στὰ 1907—1908 μὲ τοὺς πλατεῖς ὀρί-ζοντες. Τώρα ἀκριβῶς ὀριμάζουν τὰ ζητήματα ἐ-κείνα, πὺν πρῶτος μὲ τοιμηρὸ χέρι ἔδωξε ὁ «Νου-μᾶς». Τώρα ἀκριβῶς εἶνε καὶ ἡ καθ'αυτὴ ἐποχὴ τῆς δράσεως του, πὺν χιλιάδες πιά νέοι, ἀπ' ὅλες τὶς μεριεὶς τῆς Ρωμησοῦνης, ζητοῦν ἐπίμονα νὰ φωτι-στούν. Ἐγραφα ἄλλοτε καὶ γιὰ τὴν ἱστορικὴ σημασία τοῦ «Νουμᾶ» κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ δοθῇ πάλι ἀφορμὴ, νὰ πῶ περισσότερα καὶ καλύτερα γι' αὐτόν. Ζωντανὸ, ζωντανὸ τὸν βλέπω τὸν καινοῦριο τὸν «Νουμᾶ» καὶ τοῦ εὐχομαι καλὴ ἐπιτυχία. Ἄν καὶ εἶμαι ἀποτραδηγμένος τώρα—γιὰ λόγους ὀγκείας—ἀπὸ τὴν ζωὴ, σένα ἐξοχικὸ σπῆτι στὰ περιχώρα τοῦ Καίρου, ὡς τόσο θὰ κάνω ὅσο μπορῶ προπαγάνδα γιὰ τὸ «Νουμᾶ».

Μὲ ἀγάπη καὶ ἐχτίμηση
Γ. ΣΚΛΗΡΟΣ

ΛΑΜΑ ΣΑΒΑΧΘΑΝΙ

Κι' ἀνιστορῶ τὶς θύμησες πὺν λὲς κι' ἀκόμα ψὲς ἀψηφητὴς τοῦ κίνδυνου μ' ἀγνὴ ἀνατριχίλα, σκόρπισα κλάμα στὶς χαρὲς! Στὶς λύπες τὶς ἀψὲς γελοῦσα ἐγώ! Μ' ἄλλοι! Μπροστὰ στὴν ἀδολὴ χλωμίλα τοῦ Γολγοθᾶ π' ἀνέβηκε, λὲς κι' εἶν' ἀκόμα ψὲς σειώντας τῆς ἐτοιμόσβυσης ζωῆς μου τὴν καντῆλα, —λὲς κι' εἶν' ἐψὲς—ἐπρόβαλαν ἀχτίδες μελανῆς καὶ στόλισαν τὸ μέτωπο τ' ἀχνό σου! Μιὰ Σιββύλα ἀπ' ἕνα πνέμα πάλεινε καὶ μὲ μεθοῦσε! ὦ, φρίκη! Κάποιες σκιεὲς, κάποιον βωμοί, θυσίες στὰ ἀγαθὰ τ' ἀξίγητα, τ' ἀνάλητα, κάτω ἀπ' τὸ φῶς κρυμμένα!.. Καὶ πέρα στὸ ἡλιόγεμα, πάνω στὸ Γολγοθᾶ, ἕνας σταυρὸς κατὰμαυρος, μὲ σύμβολο τὴ νίκη! Μά, σταυρωμένο σήκανε, στὸ ξύλο,—ὦϊμέ! ἐμένα.

Σμῆρνη, 1918.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΙΛΑΝΟΣ

Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΜΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΣ

3 -

Στὸ διάστημα τῶν ἀπόκοτων αὐτῶν μεταφορῶν οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους παθαίνανε ζημιεὲς συχνὰ ἀξιοσημειώτες. Λεφτά, ἐμπορεύματα, καμμιὰ φορὰ καὶ δούλοι καὶ ζῶα μαζεμένα ἐγίνονταν πλά-τσικα τῶν ληστῶν τῆς ἔρημος. Ὁ πολυαγαπημένος μου ἀδερφός, αὐτὸς δὲν ἔχασε ποτὲ τίποτε· ἔβγαине νικητὴς ἀπὸ ὅλες τὶς δυσκολίες. Ἡ πὺν εὐτυχισμένη τόλμη ἐκυριαρχοῦσε σὲ κάθε ἐπιχείρησή του, πρὺν ξε-περνοῦσεν ὅλες τὶς ἐλπίδες του· κι' αὐτό, ἐπειδὴ ἡ φήμη τῆς φιλανθρωπίας του ἀπλώνονταν ἀπὸ βουνὸ σὲ βουνὸ, ὥστε ἀντὶ ν' ἀρπάξουν τὰ πλοῦτῃ ἐκείνου, πὺν τὸν ἔλεγαν «ὁ Δίκαιος», «ὁ Ἅγιος», οἱ ἱψμάδες Μπεντούνοι συναζόντανε γιὰ νὰ προστατέψουν κάθε καραβάνι του.

Τὸ χρυσάφι σωριάζεται, ἡ τύχη ἔρχεται, ἔφτασε. Τὸ μέλλον εἶναι βέβαιον. Ὁ ἐχθρὸς, δηλαδὴ ἡ φτώ-χεια, οἱ μαῦρες ἀνάγκες, ἡ μοναξιά κ' ἡ στενοχώρια, ὁ ἐχθρὸς νικηθῆκε. Δὲν ἔχει πιά παρὰ ν' ἀπλώσῃ τὸ χέρι γιὰ νὰ κόψῃ τὸ φοῖνικα, τὴν ἀνταμιδὴ τῶσων ὑπεράνθρωπων ἀγώνων...

III

Ξαπλωμένος γιὰ πάντα, ὑποφέροντας χωρὶς δια-κοπὴ, ἐπάνω στὸ ὀδυνηρὸ του κρεβάτι, τὸ πὺν ἄγριο μαρτύριο, στὸ βάθος τῆς μικρῆς νοσοκομειακῆς κά-μαράς του, πὺν ἐσκοτεινίαζε ἀπὸ τὴ γεῖτρνιά τῆς πε-τρῖνης γαλερίας καὶ τῶν δασῶν πλατανιῶν, πόσες δι-δασκαλίες δὲ μοῦκαμε! Σὲ τέσσερες μῆνες μοῦμαθε περισσότερα ἀπὸ ὅσα μαθαίνουν ἄλλοι σὲ τριάντα χρό-νια. Τοῦ χρυστάω τὸ ὅτι σήμερα ξέρω τί εἶναι ὁ κό-σμος κ' ἡ ζωὴ, ἡ εὐτυχία κ' ἡ δυστυχία. Βλέπω πᾶ εἶναι τὸ νὰ ζῇ κανεὶς, τὸ νὰ ὑποφέρῃ, τὸ νὰ πεθάνῃ. Ἐμαθα ἀκόμη αὐτὴ τὴν ευχαρίστηση, πὺν τὴν λένε ἀφοσίωση, κι' ἀπάνω ἀπὸ ὅλα ἔνοιωσα τὴν ἀδιύγητη ἀγαλλίαση ν' ἀγαπῶ ἀπόλυτα μιὰ ὑπαρξὴ ἱερὴ καὶ πὺν εἶναι ἀπὸ τὸ αἷμά μου — ὦ! ἡ ἀδελφικὴ στορ-γὴ, οὐσία ἀγνὴ καὶ θεοσιχιά! — νὰ τὴν ἀγαπῶ μέσα στὴ χαρά, μέσα στὴ δοκιμασία, στὴ δυστυχία, ὀρμών-τας πρὸς αὐτὴ μὲ τὸ πνεῦμα καὶ μὲ τὴν καρδιά· νὰ τὴν ἀγαπῶ στὸν πόνο καὶ στὴν ἀρρώστια, μὴν ἀφί-νοντάς τὴν πιά· νὰ τὴν ἀγαπῶ μέσα στὴν ἀγωνία καὶ στὸ θάνατο, παρὰσσεκλιμένη τῆς χωρὶς νὰ κου-ράζουμαι καὶ τέο· ἀπὸ τὸ θάνατο κάνοντας τὴ θέλη-σή της, τὶς ἀπλὲς οὐσιασέες της, κι' ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ, πεθαίνοντας λίγο ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴν ὑπαρξὴ, ἀπὸ τὸν ἴδιο μ' αὐτὴ θάνατο, γιὰ νὰ πάω νὰ ῥιμνηθῶ ἐ-κεῖ κάτω κοντὰ τῆς καὶ νὰ ἡσυχάσω ἔτσι τὴν ἀνὴ-συχὴ ψυχὴ τῆς, πὺν φοβάται μήπως τὴν λησιμονήσω σὲ τούτῃ τὴ γῆς(*).

Νὰ τίνε λησιμονήσω, ἐνῶ! Θὰ μπορούσα νὰ λησιμο-νήσω τὴν εὐτυχία μου, νὰ ξεχάσω ἐκείνον, πὺν ἔκαμε νὰ γεννηθῇ ἡ ψυχὴ μου σὲ μιὰ θεοσιχιά ζωὴ! Δὲν εἶναι παντοῦ κι' ὀλάνκερος μέσα στοὺς θανιψίους ὀρίζοντες πὺν μ' ἔκαμε νὰ ἰδῶ, αὐτό, ὁ ἄγγελός μου, ὁ ἅγιός μου, ὁ διαλεχτός μου, ὁ ἀγαπημένος

* Ἡ Ἰσοβέλλα Ρεμπὴ ἐπέθανε πραγματικῶς ἀπὸ τὴν ἴδια μὲ τὸν Ἀρθούρο ἀρρώστια.

μου, ή ψυχή μου!... Νάί, όσο περισσότερο τότε συλλογίζομαι, τόσο περισσότερο πιστεύω, ότι οι δυό μας είχαμε την ίδια ψυχή. Αφού αυτός είναι νεκρός, δεν είναι βέβαιο ότι θα μπορέσω να ζήσω.

Ξαναβλέπω τον εαυτό μου μικρούλα, την εποχή που πρωτόφυγε, το Σεπτέμβριο του 1870. Ήτανε δράδιν, πολύ άργά. Κάτου από τις μεγάλες δεντροστοιχίες των καστανιών, στη Σαρλεβίλ, το πλήθος ταραχώδικο μαζεύονταν για να μάθη νέα για τον πόλεμο και δε μιλούσαν, αλλοίμονο! παρά για καταστροφές. Άξαφνα, άπάνω από κάθε βοή, υψώθηκεν ένα τραγουδι άντρίκιο και ήρερό, τρικυμιστό κάλεσμα στα όπλα για την πατρίδα. Δεν ξμαθα ποτέ ποιοι καλλιτέχνες τη νύχτα εκείνη είχαν τραγουδήσει τους υπέροχους αйтούς τόνους. Δεν είχ' άκούσει και δεν άκουπα από τότε τίποτε τόσ' ώραίο, τόσο συγκινητικό. Μά έγω, μικρή, μόριον σκόνης μέσα στο πλήθος, δεν έπρόσεχα στο τραγουδι αυτό για τη Γαλλία που έκινδυνευε. Το μισό της ψυχής μου μου είχεν άρπαχτεί, είχε φύγει μαζί μ' Εκείνον μακριά από το σπίτι, από την ασφάλεια και τ' άπελπισμέν' άναφυλλητά που ξέφηναν από το στήθος μου έμαρτυρούσαν τότε ποιο μεγάλο μέρος του έαυτού μου είχε φύγει.

Από τότε, τον παρακολούθησα παντού άνάμεσα στον κόσμο, στη σκέψη, στον πόνο, στη χαρά, χωρίς να διαζώ γι' αυτό τη θέλησή μου, σχεδόν χωρίς να το θέλω. Στις άσχημες μέρες, όταν εκρύωνεν, έπεινούσεν, έπασχα μαζί του. Το βασανιζόμενο πνεύμά μου δε μπορούσε ν' άναπαντή πουθενά. Πραγματικά, νάί, έννοιωθα ένα μέρος του έαυτού μου σε άγωνία.

Έζησα άκόμη νύχτες παραδαρμού και παραμιλητού. Η ψυχή μου, ή πληνόμενη, έκλαιε. Άκουα παράξενες άρμονίες, θόρυβους μυστηριώδικους. Όπτασίες άόριστες και θλιβερές έχόρευαν εμπρός μου. Τις νύχτες αυτές πέπλα από χιόνι έδίπλωναν τις αισθησές μου και τη φαντασία μου. Δε θα μπορούσα να προσδιορίσω τις έντύπωσές μου. Τουρηφύριζα κι ό πυρετός μ' έκαιε.

Ήμουνα μαζί του μέσα στη σκούρα καταχνιά ή το χλωμό ήλιο του Λονδίνου, κάτω από το γαλάζιο ουρανό της Ιταλίας, στα χιόνια του Άγίου Γιοβάδου. Άκολουθούσα μαζί του τους μεγάλους δρόμους. Έπερνούσαμε δάση, λειβάδια. Ένα μήνα σωστό είχαμε περιπλανηθί στην θεομή άτμόσφαιρα της Γιάδας. Τα μάτια μου είναι άκόμη γεμάτα από θανμάσια πράγματα και τοπηθεσίες της χώρας αυτής. Βλέπω άκόμη τους μικρούληδες και κίτρινους νησιώτες στη λαμπεράδα της έξοχής τους... Ήμουν άκόμη δίπλα του στον κόθο της Καλής-Ελπίδας, όταν ή τρομερή τρικυμία έτοιμαζότανε να τότε βουλιάξη. Έγλειγα τα μάτια από τον τρόμο, το κεφάλι μου έσπούσε· έκόντευα να βυθιστώ κ' έγώ.

Κ' οι γυρισμοί! Ά! τί ήμέρες χαρούμενες! Η εύτυχία να τον ξαναβρίσκω δάλακαιο και γερό, άρσ' για πολλήν καιρό είχα δοκιμάσει την άπουσία του καλύτερου μέρους του έαυτού μου! Έπειδή ήταν πολύ άνώτερος από μένα μ' έσκέπαζεν, όπως το όμορφότερο και το εύγενικότερο δέντρο της πλάσης θα σκέπαζε το μικρότερο χορτάρι. Όμως μ' άγαπούσε τρυφερά κ' ήμ'να προσκολλημένη σ' αυτόν καθώς μόριον άσημένιας σκόνης, που ένας θεοτικός καλλιτέχνης θα

την έχυne στο καλούπι κάποιου θεόρατου χρυσού άγάλματος.

Χωρίς να τάχω ποτέ διαβάσει, ήξερα τα έργα του. Τα είχα σκεφτή. Μά έγώ δε θα μπορούσα να τα εκφράσω με το μαγευτικό λόγο του. Έθαύμαζα κ' έκαταλάβαινα αυτό είναι όλο.

Έβγαίνα από την παιδιάτικη ηλικία, όταν αυτός έγίν'νταν άντρας. Είχαμε την πληθώρα της φυσικής μας δύναμης και τα διανοητικά μας προτερήματα. Τότε ή μοίρα μ'άς έχώρισε. Χιλιάδες μίλλια έμεσούλα βούσαν άνάμεσα σ' εκείνον και σ' έμένα.

Κανένας μας χωριστά είχε να κυνηγήσει το καλό και τ' ώραίο, την τιμή του παρόντος και την ασφάλεια του μέλλοντος. Είχαμε, εκείνος σαν άντρας, έγώ σαν γυναίκα, μέτριες κ' ιερές επιθυμίες, άφού οι πρώτες και νεανικές φιλόδοξίες ήτανε σβυσμένες. Ήθέλαμε άπλούστατα νάχουμε το δικαίωμα να ζούμε κάτω από τον ήλιο, μέσα στους ιερούς κάμπους της οικογένειας, της άξιοπρέπειας, του καθήκοντος.

Έντεκα συγκρατητά χρόνια είχαμε κυνηγήσει το σκοπό μας, δίχως να σφάλουμε μιá στιγμή, τόσο άπασχολημένοι κανένας με τον έαυτό του πού, χωρίς να λησιμονιόμαστε, μόλις έμιλούσαμε ό ένας στον άλλον από μακριά. Κανένας στον κόσμο δεν είχε κάμει τον άγώνα, που είχαμε κάνει κανένας δεν είχε την έπομονή μας, το θάρρος μας. Οι σωματικοί κόποι που δοκιμάσαμε κ' οι δυό ήταν άνάκονστοι κ' έξω από τις συνηθισμένες ανθρώπινες πιθανότητες. Τους ήδικούς τρόμους, που έδάρυναν τη ζωή μας, δεν τους ύπόφεραν θαρρετά άλλοι θνητοί. Πάντα δουλέψαμε χωρίς άδυναμία, χωρίς δισταγμό, χωρίς να επιτρέψουμε στον έαυτό μας την παραμικρή διασκέδαση, την πιο μικρή ξεκούραση. Δεν είχαμε δοκιμάσει καμιά από τις χαρές, που δεν τις στερούνται οι νέοι. Οι Καρμηλίτες και οι Τραπεζίτες έχουne περισσότερες χαρές από όσες έμείς δεν έδίναμε γενικά στον έαυτό μας. Και δεν ήταν από μισανθρωπία, μήτε από φιλαργυρία που έξούσαμε τέτοια ζωή, αλλά έπειδή ήμαστε άπορηφνημένοι από την όπτασία του άγιου κ' εύγενικού σκοπού, και συγκεντρώναμε όλους μας τους άγώνες για το σκοπόν αυτό. Είμαστε καλοί, φιλόανθρωποι, μεγάλόκαρδοι. Δε μπορούσαμε να βλέπουμε την άτυχία και τη δυστυχία χωρίς να λυπόμαστε και χωρίς να τις βοηθούμε όσο μ'άς ήτανε δυνατό. Είμαστε δίκαιοι. Όποιον άδικήσαμε θεληματικά άς σηκωθί και άς μ'άς πετροβολήση!

Έπιστεύαμε στην άρετή των άλλων, έπειδή ή δική μας ήταν άκλόνητη και δεν μπορούσαμε να ύποψιαστούμε ότι οι ίδιοι αυτοί που έπρεπε να μ'άς βοηθούν, να μ'άς ύπστηρίζουν και να μ'άς άγαπούν, μπορούσαν να μ'άς προδίνουν, να μ'άς λένε ψέματα και να μ'άς συντρίβουν. Έτρέμαμε το ψέμα κι άγαπούσαμε, νάί άγαπούσαμε τον πλησίον μας σαν τον έαυτό μας. Ά! ήμαστε πολύ άπλοϊκοί για τον αιώνα μας... Μά άς σωπάσουμε, άς μη νευριάζουμε! Ό,τι έπατέψαμε κ' εκάμαμε είναι καλό. Κι αν έπρεπε να ξαναρχίσουμε τη ζωή θα κάναμε άκόμη το ίδιο..

Όπως ένα παλάτι μεγάλοπρεπ, που κάποιος άρχιτέκτονας με πνεύμα μοναδικό θα τόχτιζε πέτρα με πέ-

τρα, μ' αγάπη κ' επιμονή θανμαστή, και πού φθάνον-
τας στο τέλος θάνοιωθεν άξαφνα το έργο του να
γκρεμίζεται σε πολύτιμα συντρίμια, έτσι οι έλπίδες
μας και το μέλλον μας έσυντρίφτηκαν άξαφνα! Το
μνημείο που είχαμε στήσει με τόσο κόπο και έννοιες,
σωριάστηκεν άπάνω στα κεφάλια μας και νά μας
θανάσιμα πληγωμένοι άνάμεσα στα συντρίμια... "Α-
σπλαχνη κοροϊδία!... Ήταν το νανάγιο μέσα στο λι-
μάνι τ' αστροπελέκι που, ως πού να κλείσης το μάτι,
έγκρέμισε τη μητρόπολη, πού γενεές την είχαν φέρει
σε τέλος με κόπο· το χαλάζι, πού την πρώτη ήμέρα
του θέρου αφανίζει σε μια στιγμή τους θησαυρούς
τους μαζεμένους με τον ήλιο και τις δροσιές ενός ό-
λάκαιρου χρόνου. Νιάτα, εργασία, εύτυχία, ύγεια,
ζωή, όλα χάθηκαν, όλα τέλειωσαν.

Κ' έτσι, χίλιες λεύγες μακριά ό ένας από τον άλ-
λον, εκείνος στη χώρα των μαύρων, κάτω απ' ένό
χρυσό ήλιο και μαγεμένους ήσκιας, έγω σε μια σκο-
τεινή και κρύα γαλλική έξοχή, σχεδόν την ίδια στιγ-
μή, την τριγύστη στιγμή, όπου ό "Άγιος σκοπός θα
έπλησίαζε στο τέλος του, έδοκιμάσαμε σε διαφορετικό
βαθμό και για διαφορετικούς λόγους, τον άθεράπευ-
το εκμηδενισμό των ριζικών μας έλπίδων, πού ήτανε
μολαταύτα τόσο νόμιμες. Για τους δυό μας, τον ίδιο
καιρό, ή ώρα της Δυστυχίας, ή άμετάκλητη, έσή-
μανε....

(Μετάφρ. Ηλ. Β.)

ΙΣΑΒΕΛΛΑ ΡΕΜΠΩ

ΤΕΛΟΣ

ΕΙΔΥΛΛΙΟ

Σε τόπο έρημικό,
Βουβό διαβαίνει
Ζευγάρι έρωτικό:
Κείνη κλαμένη,
Κείνος μετράει σκυφτός
Τά βήματά του·
Κι' ό γκιώνης κλαίει κι' αυτός
Στή μοναξιά του:

'Αγάπη και κανγάζ
'Από 'να άμπέλι,
Μαζί θα τ' αργάς
Και μή σε μέλει!
Κι' άν ζεις μ' επιθυμίες
Ειρήνης—σύρε
Μόνος στις έρημιές
'Η σκλάβος γύρε!...

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

„ΠΥΡΣΟΣ“

ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Διευθυντής: ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

Ό «Πυρσός» είναι το φιλολογικό όργανο των νέ-
ων. Βγαίνει κάθε μήνα και πουλιέται σ' όλα τα κιό-
σκια και τα κεντρικότερα βιβλιοπωλεία 1 δρ. το
τεύχος. Ή συνδρομή του είναι 8 δρ. για την Έλλά-
δα και φρ. χ. 10 για το Έξωτερικό.

ΚΑΛΙΔΑΣΑ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΟ ΒΡΑΧΜΑ

ΣΤΟ ΜΑΡΚΟ ΑΥΓΕΡΗ

Δόξα σε σε, Τρισυπόστατε Θεέ, ψυχή πού σύ μόνη
ύπαρχες πριν άπ' τη δημιουργία, και πού ύστερ' άπ'
αυτή θέλησε σε τρία μέρη να διαιρεθής με τις τρεις
ιδιότητές σου.

Δόξα σε σε, πού στα στήθη έσπειρες του ώκα-
νου γόνιμο σπέρμα, κι' όλα γεννήθηκαν, ώ άγέννητε,
τά κινητά κι' άκίνητα, δόξα σε σε, Πλάστη του παν-
τός.

Με τρεις τρόπους φανερώνοντας το μεγαλειό σου,
είσαι ή μόνη αίτία της δημιουργίας, της ζωής και
του θανάτου.

Ήσούληφτο άντρώγυνο, έχώρισε τον έαυτό σου
άπ' τον πόθο της δημιουργίας· είσαι ή φύση πού
γονιμοποιεί κ' ή φύση πού συλλαβαίνει. Πατέρας και
μητέρα του Σύμπαντος, γεννής μόνος σου τον έ-
αυτό σου. Έχώρισε τη νύχτα και την ήμέρα κατά
το μέτρο του χρόνου σου· γιατί ό ύπνος σου και το
ξύπνημά σου είναι ή ζωή κι' ό θάνατος του κόσμου.

Είσαι ή αίτία του κόσμου και δέν έχεις αίτία, είσαι
ό σκοπός του κόσμου και δέν έχεις σκοπό, είσαι ό
πρώτος του παντός και τίποτα δέν ήταν πριν από
σε· είσαι ό κύριος του κόσμου και σύ μόνος είσαι δι-
κως κύριο.

Μόνος σου γνωρίζεσαι και μόνος σου δημιουργί-
σαι, κι' όταν το έργο σου, ή δημιουργία, τελειώνει,
διαλύεσαι μέσα στον έαυτό σου.

Είσαι ύγρός, είσαι στερεός με τη συνοχή των με-
ρών σου· είσαι χοντρός, είσαι ψιλός, είσαι θαύς, εί-
σαι άλαφρός, είσαι όρατός, είσαι άόρατος. Τίποτα
δέν άμποδάει τη θέλησή σου, όταν ενεργή με τις ύ-
περανθρώπινες δυνάμεις σου.

Δόξα σε σε, Φύση, πού με την παγκόσμια ψυχή έ-
νεργάζ, γιατί σύ είσαι ή παγκόσμια ψυχή, πού θεω-
ρείς το πάλ άναλλοίωτη, άτάραχη.

Είσαι ό Πατέρας των πατέρων, είσαι ό Θεός των
θεών· ύπαρχες πριν γεννηθίς ό πρώτος, είσαι ό δη-
μιουργός των δημιουργών.

Άθήνα 15—3—19.

(Μετάφραση ΑΡΙΜΑΝ)

“ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ,”

Εσχειλισμένη ή αγάπη σου πλημύρησε στην πιάση
κι' άπ' της καρδιάς τα τρισβαθιά γλυκά γονοκυλίσσε
σάν κρουσταλένια ολόδροση πηγή· και μās λαλούσε
για κάθε κρέμα πού βαρεία τον κόσμο έχει κολάσει.

Χριστέ μου: μ' ένα άτίμητο και διαμαντένιο τάσι
άπ' την πηγή σου ήρθα να πιώ κ' έγω πού με μεθούσε
και το δεντρί πού μέσα μου σά δειλισμένο άνθοΐσε
να βρή κι' αυτό να δροσιστή. ν' άντριέψη, να χοράση!

Μ' ακόμα βλέπω τάνθια του να γέρνουν μαραμένα!
Κι' όμως μηδ' άπ' τα λόγια σου δέν έχασα κανένα
κι' ούτε μια στάλα έχύθηκεν άπ' της πηγής σου το νερό.

Λες και τ' αγαπολούλουνδο μυρωδιαστή πώς βγαίνει
μόνο στήν κάθε διαλεκτό, σιμά σου όπου πηγαίνει
σέρνοντας κάτι πού βαρύ, κι' άπ' το δικό σου το Σταυρό:

Σύρε

Ν. η.